

FELNŐTTKÉPZÉSI SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY

1. a) A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MEGNEVEZÉSE

Ökológiai gazdálkodó - szőlő- és gyümölcsstermesztő

b) SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGNEVEZÉSE

Ökológiai gazdálkodó - szőlő- és gyümölcsstermesztő

Szakmai programkövetelmény azonosító száma:	SzPk-00181-17-20 3 06 2
Szakmai programkövetelmény érvényessége	2017-07-13

2. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁKKAL

egy adott tevékenység, munkaterületi feladat magasabb szinten gyakorolható

3. A SZAKMAI PROGRAMKÖVETELMÉNY MODULRENDSZERŰ

igen

programkövetelmény modul azonosító száma	modul megnevezése
SzPk-00181-17-20 3 06 2 /M-01	Az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztés alapjai
SzPk-00181-17-20 3 06 2 /M-02	Az ökológiai termesztés specialitásai a szőlő- és gyümölcsstermesztés folyamataiban

4. AZ OKJ-BAN SZEREPLŐ AZON SZAKMACSOPORT, AMELYBE A PROGRAMKÖVETELMÉNY BESOROLHATÓ

20 - Mezőgazdaság

5. AZ EKKR-HEZ KAPCSOLÓDÓ MAGYAR KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERINTI SZINTJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA ÉS BESOROLÁSÁRA VONATKOZÓ MEGJELÖLÉSE

3 - szint

6. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG JELLEGÉTŐL FÜGGŐEN A KÉPZÉS MEGKEZDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES BEMENETI FELTÉTELEK

Iskolai előképzettség

alapfokú iskolai végzettség

Szakmai előképzettség

a javaslatban szereplő, OKJ szerinti szakmacsoportba tartozó szakképesítés(ek), éspedig

biogazdálkodó, családi gazdálkodó, dísznövénykertész, gazda, gyógy- és fűszernövény termesztő, kertész, kertészeti szaktechnikus, növényvédelmi szaktechnikus, zöldség- és gyümölcsstermesztő, aranykalászos gazda, mezőgazdasági technikus

Egészségügyi alkalmassági követelmények

nem szükséges

Előírt gyakorlati idő

nem szükséges

Egyéb feltételek

nem szükséges

7. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VAGY MUNKATERÜLET RÖVID LEÍRÁSA

Az ökológiai gazdálkodó - szőlő- és gyümölcsstermesztő ökogazdálkodást folytat a saját területén jellemző növényfajták, a termőréteg és összetétele közti kapcsolódások, a tápanyag igény és beviteli technikák összehangolásával. Az eredményes földművelés érdekében információkat gyűjt a gazdálkodáshoz elengedhetetlen klimatikus viszonyokról, adatbázisokból és a különböző időjárás-megfigyelési rendszerek eredményeit figyelembe veszi gazdálkodásában. A tevékenysége során a szőlő- és gyümölcsfélék termesztése során alkalmazza a különböző mérési módszereket és ismeri azok fontosságát, felhasználásuk mikéntjét. Ismeretei birtokában betartja az ökológiai szőlő- és gyümölcs termesztéssel kapcsolatos minőségbiztosítási követelményeket. Megtervezi az ültetvényt, annak beültetési rendjét és a szükséges talajjavítást. Felismeri az ültetvény talaj adottságait, az ültetvény ökoszisztémájából fakadó következményeket. A megfelelő szőlő- és gyümölcs fajták kiválasztásával, a hozamok és a beltartalom jelentőségének felismerésével jó minőségű árut termeszt. Saját termesztési területein az ökológiai és az integrált növényvédelem és kártevő előrejelzés technikáit használja a minőségi szőlő- és gyümölcsstermesztés szem előtt tartásával. Alkalmazza a növényvédő szerek kijuttatási technológiáinak rendszerét. A betakarítási és a post harvest folyamatokat az ökológiai előírások szerint szervezi meg. A termesztési folyamatokban a jogi és szakmai előírások szerint szervezi meg a munkát. Részt vesz az ökológiai gazdálkodók közösségi munkájában. Ismeri azt a kapcsolati rendszert, amely nemcsak az ökológiai gazdálkodás hazai intézményrendszerét fedi le, hanem az ökológiai gazdálkodók közösségeit is.

8. A SZAKMAI VÉGZETTSÉGGEL BETÖLTETHETŐ MUNKAKÖR MEGNEVEZÉSE ÉS BESOROLÁSA

FEOR főcsoport megnevezése	FEOR száma	Foglalkozás megnevezése	A szakmai végzettséggel legjellemzőbben ellátható tevékenység, munkaterület
6. Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	6130	Ökogazda	Ökológiai gazdálkodó - szőlő- és gyümölcsstermesztő

9. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÖSSZÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A képzés "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A képzés "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés összórászáma	60	120
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A képzés "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

10. A TERVEZETT KÉPZÉS MUNKAERŐ-PIACI RELEVANCIAJA

Az ökológiai gazdálkodás térnyerésével, illetve az ökotermékek iránti kereslet növekedése miatt közel 3000 gazdálkodó tér át az Európai Unió támogatási rendszerén belül, a Vidékfejlesztési Program keretei között a zöldség és gyümölcs termesztés területén az ökológiai termesztésre és az agrár környezetgazdálkodási kifizetésre (AKG-ra). Az Európai Unió támogatásokat igénylő fiatal gazdák közül kb. 1000 fő vállalta és jelölte meg pályázatában, hogy ökológiai gazdálkodást kíván folytatni. E mellett a már aktív magyar gazdálkodók között megközelítőleg 6000-en vannak olyanok, akik az ökológiai termékek elérhető magasabb ára, a biztosabb vevői környezet, az exportképesség miatt termeléstechológiai váltással térnek át a hagyományos gazdálkodásról az ökológiai gazdálkodásra vagy ezt az áttérést kívánják megvalósítani. Ezen emberek számára elemi szükséglet az ökogazdálkodáshoz kapcsolódó ismeretek elsajátítása, amely a megszerezhető OKJ-s szakképesítések által célzottan és közvetlenül alkalmazható módon nem biztosított a számukra. A mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos szakképesítéssel, illetve szakképzettséggel rendelkezők gyakorlatorientált és kifejezetten az ökogazdálkodásra irányuló képzése elengedhetetlen az ökogazdálkodással kapcsolatos társadalmi, politikai és gazdálkodói célok eléréséhez.

11. A SZAKMAI VÉGZETTSÉG MEGSZERZÉSÉT IGAZOLÓ DOKUMENTUM KIADÁSÁNAK FELTÉTELEI

1. a képzés felnőttképzési szerződésben megjelölt órászámának hetven százalékán való részvétel, és
2. a szakmai záró beszámoló sikeres teljesítése

3.1. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00181-17-20 3 06 2 /M-01
A programkövetelmény modul megnevezése	Az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztés alapjai

3.1.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	24	48
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.1.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a gazdasági terület értékelésének szempontjait, a talajt meghatározó 4 tényezőt (pH, mésztartalom (CaCO ₃), humusz tartalom, Arany-féle kötöttség).	Saját gazdaságának adottságait értékeli, ennek keretében a talajt meghatározó paraméterek ismeretében gazdaságának talaját be tudja sorolni a megfelelő kategóriába.	Szem előtt tartja döntéseiben a termőterület ökoszisztémáját.	
Ismeri a talaj fizikai tulajdonságát és a vízkapacitás fogalmát.	A talaj fizikai tulajdonságai alapján meg tudja határozni a talaj vízkapacitását.	Felelősen kezeli a termőterület adottságait.	
Ismeri a gazdálkodásban használatos számítási segédleteket és a lejtős és eróziós területek jellemzőit	A gazdálkodásban használatos számítási segédletek segítségével meghatározza a termőterület adottságait, azonosítja a lejtős és eróziós területeket.		
Ismeri az öntözés módjait.	A termőterület fekvése, lejtése alapján megtervezi az öntözést.		

Ismeri a talaj/öntözővíz/levél/termés minta vétel szabályait.	Használja a mintavételi eljárásokhoz szükséges eszközöket, beazonosítja a talaj/öntözővíz/levél/termés minta jelölés tartalmi elemeit.		
Tudja és rendszerben látja, hogy az ökológiai szőlő- és gyümölcs gazdálkodás során milyen tápanyag utánpótlásra van szükség és lehetőség. Ismeri az "ökointenzív" gazdálkodási modellt.	Meghatározza az adott területen leginkább hasznos tápanyag utánpótlási módszereket a termesztett, illetve termesztetni kívánt szőlő- és gyümölcsfélék figyelembe vételével.	Törekszik arra, hogy a saját gazdaságában lévő szőlő- és gyümölcs növénykultúrák tápanyag utánpótlása megfeleljen az ökológiai gazdálkodás szabályainak.	
Tudja, hogy milyen módon kell meteorológiai megfigyeléseket végezni a szőlő- és gyümölcsfélék fenológiájához igazítva.	Az időjárási viszonyok elemzésével, a szőlő- és gyümölcsfélék fejlődési állapotának, továbbá a kártevők és kórokozók ismeretében saját gazdálkodási kalendáriumot állít össze.	Szem előtt tartja a terület klimatikus viszonyait.	Az időjárási viszonyok alapján a gazdálkodás folyamatait meghatározza.
Ismeri a metnet rendszert, a rendszerben elérhető adatokat, információkat.	Meghatározza az átlagtól eltérő klimatikus hatások kompenzációját a szőlő- és gyümölcsfélék optimális ökológiai igényeinek szempontjából.		
Ismeri az agrometeorológia alapelveit.	Megválasztja a létesítendő szőlő- és gyümölcs állomány térállását a széljárás, a besugárzás és a beesési szögek ismeretében.		
Ismeri a szőlő- és gyümölcsfélék érettségének mérési folyamatait, a mintaszedés folyamatát és gyakoriságát.	Méri a szőlő- és gyümölcsfélék érettségi fokát.		
Ismeri az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó minőségbiztosítási rendszereket, előírásokat és főbb folyamatokat.	Alkalmazza a biominősítés szabályait, az ellenőrző szervek nyomtatványait és előírásait vezeti és kezeli (papíron és elektronikus eszközön egyaránt).	Szem előtt tartja az ökológiai termelés minőségbiztosítási előírásait és beépíti termelési tevékenységébe.	
Alapismeretekkel rendelkezik a minőségmegőrző termelési folyamatokról.	A minőségmegőrzést segítő termelési folyamatokat saját gazdaságában alkalmazza Kidolgozza a gazdaságára jellemző termelési folyamatszabályozást.		Felelősséget vállal a termesztett szőlő- és gyümölcsfélék minőségéért.

Ismeri a hozamok és a beltartalom összefüggéseit a szőlő- és gyümölcs növényekre vonatkozóan.	Képes a gazdaságában azon szőlő- és gyümölcs növénykultúrák kiválasztására, amelyek az adott termőhelyen a legjobb minőségű, termőképességű és hozamú termést adhatják.	Törekszik a beltartalom növelésére a hozamok tervezésében.	Felelősen gondolkodik a hozamok és a beltartalom szőlő- és gyümölcsféléket érintő összefüggéseiről.
Ismeri a szőlő- és gyümölcsfélékre vonatkozó termékminősítési szabályokat.	Különbséget tud tenni a jobb és a gyengébb minőségű termék között a szőlő- és gyümölcsfélék esetében.		
Ismeri a gazda és a gazdaközösség közötti kapcsolatrendszeret, tisztában van azok jelentőségével.	Információkat tud szerezni a környezetében lévő érdekeltségi rendszerekről, az együttműködésekről, partneri kapcsolatokról.	Törekszik a gazdaközösségben való aktív részvételre.	Értékkövetését önállóan megfogalmazza az ökológiai gazdálkodás terén és szakmai környezetében képviseli azt.
Ismeri a termesztési folyamatokon kívüli problémákat, az ökológiai termesztés jogi hátterét.	Megtervezi saját gazdálkodásának finanszírozását, a jogszerű cégműködés alapjait.		
Ismeri az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó jogszabályokat.	Alkalmazza, illetve betartja az ökológiai gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi előírásokat.		Önállóan értelmezi és alkalmazza az ökológiai gazdálkodás területét érintő szabályokat és értelmezési dilemma esetén szakértői segítséget kér.

3.2. PROGRAMKÖVETELMÉNY MODUL RÉSZLETES BEMUTATÁSA

A programkövetelmény modul azonosító száma	SzPk-00181-17-20 3 06 2 /M-02
A programkövetelmény modul megnevezése	Az ökológiai termesztés specialitásai a szőlő- és gyümölcsstermesztés folyamataiban

3.2.1. A KÉPZÉS KÉPZÉSI FORMÁTÓL FÜGGŐ MINIMÁLIS ÉS MAXIMÁLIS ÓRASZÁMA, ÉS AZ ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI IDŐ ARÁNYA

A modul "Egyéni felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

A modul "Csoportos felkészítés" képzési formában megvalósítható?

Igen

Csoportos felkészítés	Minimum	Maximum
A képzés óraszám	36	72
Elméleti képzés idő aránya (%)	30	
Gyakorlati képzés idő aránya (%)	70	

A modul "Távoktatás" képzési formában megvalósítható?

Nem releváns

3.2.2. SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület ellátásához szükséges szakmai kompetenciákat leíró szakmai ismeretek, készségek és személyes kompetenciák, társas kompetenciák és módszerkompetenciák tanulási eredmények szerinti leírása

Tudás	Képesség	Attitűd	Felelősség, autonómia
Ismeri a különbséget az ökológiai gazdálkodás, az integrált gazdálkodás és a hobbi szinten üzött gazdálkodás növényvédelmi gyakorlatában.	Felismeri és elemzi az ökológiai a növényvédelemmel kapcsolatos veszélyeket.	Betartja a növényvédelem ökológiai eljárásait és nyitott az ökológiai eszközrendszer használatára, még ha ez többlet idő- és energiaráfordítással jár is a hagyományos növényvédelemhez képest.	Önállóan dönt a gazdálkodásban használt ökológiai eljárásokról.
Ismeri a csapdázás jellemzőit, kihelyezésük szempontjait.	Megítéli, hol érdemes a növényvédelmi csapdákat elhelyezni és értékelni tudja azok hasznosságát és fogáseredményét az adott területen.		
Ismeri az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztésben előforduló gyomokat.	Azonosítja az 1 nm-re eső gyomokat.		

Megnevezi és ismeri azokat a talajművelési formákat, amelyek a természetközeli szőlő- és gyümölcsstermesztés során alkalmazhatók.	Az adott termőhely adottságaihoz mérten meghatározza a leginkább megfelelő talajművelési technikát.		Felelősen használja a talajművelés és a tápanyagbevitel ökológiai technikáit.
Ismeri a biológiai növényvédelem lehetőségeit és összefüggéseit az ökoszisztémával.	Alkalmazza a biológiai növényvédelmet és összehangolja az agrotechnikai eljárásokat az ökoszisztémával.		
Azonosítja a növényfajták és a biogazdálkodás közötti kapcsolatot, ismeri az ezzel kapcsolatos folyamatmenedzsment lépéseit.	A klímáról szerzett ismeretek (sugárzás, égtáji kitettség, csapadék, légmozgás-szél, páratartalom) alapján meg ítéli, hogy milyen szőlő- és gyümölcs növényfajtákat lehet telepíteni az adott területen.	Kész a tervezés ökológiai szempontjainak teljeskörű figyelembevételére.	Ökológiai területen jártas szaktanácsadó segítségével kiválasztja az adott területen leginkább alkalmasnak és telepítendőnek ítélt szőlő- és gyümölcs növényfajtákat.
Ismeri a szőlő- és gyümölcsfélék szelektálásának folyamatait.	Szelektálja a szőlő- és gyümölcs növényfajtákat az adott ökológiai adottságokhoz igazítva.		
Ismeri a fajtatársítások alapjait az organikus szőlő- és gyümölcsstermesztés területén.	Meghatározza az adott területen leginkább megfelelő termesztéstechnológiai szempontokat.		
Ismeri azokat az adatbázisokat, honlapokat, ahol információkat szerezhet az adott területen termesztendő szőlő- és gyümölcsfélékkel kapcsolatos szabályozásokról (pl. településrendezési terv).	Szaktanácsadókkal együttműködve kidolgozza az adott szőlő- és gyümölcsfajtának megfelelő termesztési tervet.		Önállóan használja azokat a szoftvereket, adatbázisokat, amelyekre a szőlő- és gyümölcsstermesztés során szüksége van.
Ismeri azon szervezetek működését, amelyektől a gazdálkodáshoz szükséges engedélyeket be lehet szerezni Tudja mikor és hogyan kell megrendelni a telepítési tervet, a vízvédelmi és vízgazdálkodási tervet.	Elindítja az engedélyezési eljárásokat.	Munkavégzése során szem előtt tartja a gazdálkodási területen elfogadott ökológiai és környezetvédelmi szabályozásokat.	Útmutatással elindítja az engedélyezési eljárásokat.
Ismeri a természet közeli szőlő- és gyümölcsstermesztés során használatos növényvédő szerek kijuttatási módjait.	Az alkalmazott növényvédőszereket helyi adottságoknak megfelelően juttatja ki, a kórokozók és kártevők felismerése alapján.	Elkötelezett az ökológiai növényvédőszeres használatára és azok megfelelő kijuttatásának alkalmazására.	

Ismeri a víz minőségének, jelentőségét a növénytermesztéssel összefüggésben.	Az előírásoknak megfelelően, elvégzett a víz vizsgálatát.	Elkötelezett a vízminőség megőrzésére.	
Ismeri a tápanyag utánpótlási lehetőségeket.	Meghatározza az adott terület termesztési lehetőségeihez leginkább megfelelő tápanyag-utánpótlási formákat.		Önállóan dönt a terület adottságainak megfelelő tápanyag utánpótlás formájáról.
Ismeri a szőlő- és gyümölcsstermesztés gépesítési módjait és lehetőségeit.	Az adatok alapján mérlegeli, hogy az adott szőlő- és gyümölcs növénykultúra méretéhez milyen növényvédő (permetező) gépeket szükséges használni, figyelemmel kíséri azok műszaki állapotát.	Elkötelezett a környezetbarát munkagépek használatában.	
Ismeri az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztéshez kapcsolódó munkafolyamatokat.	A szőlő- és gyümölcsstermesztéshez kapcsolódó termelés-szervezési, egyszerű feldolgozási, kiserelési feladatokat összehangolja. Támogatja és menedzseli az egyszerű és összetett logisztikai folyamatokat. Az ökológiai gazdálkodással összefüggő dokumentumokat kezeli	Ösztönözt a termék ökológiai tisztaságának megőrzésére.	Mérlegeli az esetleges folyamatok alkalmazásának körülményeit, átlátja a folyamatok rendszerét, s ezek alapján menedzseli az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztés folyamatait.
Ismeri a termőterületen felbukkanó növénykárosítókat és azok rajzási csúcsát.	Célzottan védekezik a növénykárosítók ellen. Meghatározza a növényvédelem megfelelő időpontját.		Önállóan meghatározza a növények elleni kártevőkkel szembeni fellépés lépéseit.
Ismeri a göngyölegkezelés szabályait.	Göngyöleget előírás szerűen kezel.	Figyelembe veszi és követi az ökológiai betakarítás alapelveit.	
Ismeri a betakarítás és az utómunkálatok műveleteit.	Elkészíti a termésbecslést.		
Ismeri a gyümölcsök érettségi szintjeit.	Érzékszervi vizsgálattal felismeri a gyümölcsök érettségét biológiai, fogyasztási, feldolgozási, szedési, anyagmozgatási, tárolási és értékelési szempontok alapján.	Törekszik a beltartalom szerint optimális betakarítási időpontok tervezésére és meghatározására.	
Ismeri, illetve megnevezi a betakarítás formáit.	Megtervezi a betakarítást a gyümölcsökre jellemző betakarítási módok rendszerének szempontjai alapján.		Önállóan meghatározza a betakarítás formáját, gyakoriságát a felhasználási cél figyelembevételével.

Ismeri a szőlő- és gyümölcsfélék betakarítása utáni műveleteit.	Gondoskodik a tárolás előtt a tároló helyiségek és göngyölegek megfelelő tisztításáról, fertőtlenítéséről.	Kritikusan szemléli a gyümölcsök tárolásának helyiségeit az egészségügyi és higiénias szempontok figyelembevételével.	Ellenőrzi a szőlő- és gyümölcsfélék betakarítását követő műveleteket és a hibák kijavítása érdekében intézkedést tesz.
Ismeri a tanúsító szervezetnek az előállításra, feldolgozásra és forgalmazásra vonatkozó előírásainak különbözőségét.	Elvégzi a feldolgozás, forgalmazás minőségbiztosítási műveleteket (átvétel, minősítés, minőségbiztosítás, terméklap, dokumentáció).	Elkötelezett az ökológiai termesztésből származó gyümölcsök minőségének megőrzésére a feldolgozás során.	Az ökológiai tanúsító szervezetek, és a hatóságok engedélyeivel hozza forgalomba a készterméket.